

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht: 05.08.2025, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi: Majandus- ja Korruptsioonikuritegude Ringkonnaprokuratuuri
III osakonna abiprokurör Helen Kiviloo
Kriminaalasja number: 21730000042
Kuriteo kvalifikatsioon: KarS § 381¹ lg 2, KarS § 384 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood): **XXX** (isikukood XXX)
Kuriteo toimepanemise aeg: 23.08.2018 - 25.03.2021

Majandus- ja Korruptsioonikuritegude Ringkonnaprokuratuur menetleb käesolevat kriminaalasja, milles menetlust alustati 09.02.2021 XXX OÜ (registrikood XXX, pankrotis) pankrotihaldur XXX kuriteoteate alusel XXX (alates 18.08.2021 perekonnanimega XXX) suhtes ning kriminaalasja kohtueelse menetluse käigus kogutud tõendite pinnalt on XXX **09.09.2024 ja 10.06.2025** esitatud kahtlustus KarS § 384 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises, mis seisneb selles, et tema olles XXX OÜ (pankrotis) juhatuse liige alates 30.12.2011, on Äriseadustiku (edaspidi ÄS) § 180 lg 1 kohaselt osaühingut esindava ja juhtiva organi liige. Vastavalt ÄS § 187 lg 1 pidi juhatuse liikmena oma kohustusi täitma korraliku ettevõtja hoolsusega. Tsiviilseadustiku üldosa seaduse (edaspidi TsÜS) § 35 sätestab, et juriidilise isiku juhtorgani liikmed peavad oma seadusest või põhikirjast tulenevaid kohustusi täitma juhtorgani liikmelt tavaliselt oodatava hoolega ja olema juriidilisele isikule lojaalsed.

23.08.2018 sõlmis XXX, keda esindas XXX (endise nimega XXX), laenulepingu XXX-ga. Sellest tulenevalt oli XXX OÜ-l kohustus tasuda 54 050 eurot, tähtajaga 20.08.2023.

29.06.2020 esitas võlausaldaja XXX Pärnu Maakohtu Haapsalu kohtumajja avalduse võlgniku XXX OÜ pankroti väljakuulutamiseks ja XXX.2020 kohtumäärusega kuulutati välja XXX OÜ pankrot.

Võlausaldajad on esitanud nõuded, millede kohaselt on XXX OÜ-l (pankrotis) ajavahemikul 23.08.2018 kuni 08.05.2020 täitmata kohustusi kogusummas vähemalt 186 788,67 eurot.

XXX (endise nimega XXX), olles teadlik XXX OÜ erinevatest kohustustest võlausaldajate ees, tegi perioodil 23.08.2018 kuni 29.05.2020 sularaha väljavõtte tehinguid XXX OÜ (pankrotis) Swedbank AS arvelduskontolt EE672200221054137164 järgmiselt: võttis perioodil 23.08.2018 kuni 29.05.2020 välja sularaha kokku summas **190 910** eurot, samal perioodil kandis sularaha tagasi kokku summas **75 890** eurot (vahe **115 020** eurot). Samuti on võtnud vastu XXX XXX OÜ (pankrotis) Swedbank AS arvelduskontolt EE672200221054137164 välja võetud sularaha **44 840** eurot. XXX ei taganud, et välja võetud sularaha summas **159 860** eurot oleks üle antud XXX OÜ kassasse ega esitanud pankrotihaldurile raha kasutamise kohta vastavaid dokumente.

Eelkirjeldatud tegevusega, olles XXX OÜ (pankrotis) juhatuse liige, rikkus temal lasuvat hoolsus- ja lojaalsuskohustust XXX OÜ (pankrotis) ees, põhjustades äriühingu maksejõuetuse ning kahjustas võlausaldajate XXX OÜ (registrikood XXX), SA XXX (XXX), XXX (XXX), XXX, XXX, XXX (XXX), XXX ik. XXX ja XXX Eesti filiaali (SIA XXX Eesti filiaali õigusjärglane) (XXX) huvisid. **Sellega XXX (endise nimega XXX) pani toime KarS § 384 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo-juriidilisest isikust võlgniku juhtorgani liikme poolt võlgniku varalise seisundi teadva kohustustevastase kahjustamise, kui sellega on põhjustatud võlgniku maksejõuetus.**

Lisaks on XXX esitatud kahtlustus KarS § 381¹ lg 2 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises, mis seisneb selles, et tema olles 30.12.2011 kuni 14.07.2020 XXX OÜ (registrikood XXX; pankrotis) osanik ning alates 30.12.2011 kuni 17.07.2020 XXX OÜ juhatuse liige. Äriseadustiku (edaspidi ÄS)

§ 180 lg 1 kohaselt on tema osaühingut esindav ja juhtiv organ ning ÄS § 183 kohaselt raamatupidamist korraldav isik, kes oli raamatupidamise seaduse (edaspidi RPS) § 2 lg 2 kohaselt vastutav raamatupidamiskohustuslase, XXX OÜ, raamatupidamise korraldamise eest ning oli kohustatud täitma RPS §-s 4 sätestatud raamatupidamise korraldamise põhinõudeid ehk: korraldama raamatupidamist nii, et oleks tagatud aktuaalse, olulise, objektiivse ja võrreldava informatsiooni saamine raamatupidamiskohustuslase finantsseisundist, finantstulemusest ja rahavoogudest; dokumenteerima kõiki oma majandustehinguid; kirjendama algdokumentide või nende põhjal koostatud koonddokumentide alusel kõiki oma majandustehinguid raamatupidamisregistrites; koostama ja esitama majandusaasta aruande ning muud finantsaruanded käesolevas seaduses ja teistes õigusaktides sätestatud korras; säilitama raamatupidamise dokumente.

Pankrotiseaduse (edaspidi PankrS) § 22 lg 4 kohaselt, on raamatupidamiskohustuslasest võlgnik kohustatud ajutise halduri nõudmisel esitama talle eelmise majandusaasta aruande koos ülevaatega võlgniku finantsseisundi, majandustulemuste ja rahavoogude kohta ajutise halduri nimetamise päeva seisuga.

Pärnu Maakohtu XXX.2020 kohtumäärusega tsiviilasjas nr XXX kuulutati välja XXX OÜ pankrot. Pankrotimenetluse käigus selgus, et XXX OÜ juhatuse liige XXX (endise nimega XXX), ei ole pankrotihaldur XXX üle andnud ettevõtte raamatupidamise dokumentatsiooni.

22.09.2020 edastas pankrotihaldur XXX teabenõude XXX OÜ e-posti aadressile [XXX](#), milles lähtuvalt PankrS §-dest 22, 85 ja 87 palus esitada XXX OÜ raamatupidamist puudutavaid dokumente. Pankrotihaldur on palunud esitada XXX OÜ äriplaan ja raamatupidamise sise-eeskirjad koos kontoplaaniga, igakuised bilansid, kasumiaruanded, rahavoogude aruanded, detailsed käibeandmikud 01.01.2019 kuni käesoleva ajani 2020 iga kuu viimase kuupäeva seisuga ja seisuga 14.09.2020, 2018 majandusaasta aruandes varade koosseisus olevate varade nimekiri, 2019 aruanne koos ülevaatega ettevõtte finantsseisundi, majandustulemuste ja rahavoogude kohta jms.

28.09.2020 on pankrotihaldur XXX edastanud korduvalt 22.09.2020 teabenõude aadressile [XXX](#), millele XXX (endise nimega XXX) vastanud ei ole.

27.12.2020 edastas pankrotihaldur XXX teabenõude aadressile [XXX](#), milles palus võimalust tutvuda raamatupidamise algdokumentidega ja dokumentide üleandmise-vastuvõtmise akti. XXX (endise nimega XXX) teabenõudele ei vastanud.

25.03.2021 edastas pankrotihaldur XXX XXX (endise nimega XXX) e-posti aadressile [XXX](#) nõude XXX OÜ (pankrotis) pankrotimenetluses, milles nõuab XXX OÜ arvelduskontolt välja võetud raha kasutamise kohta dokumentide esitamist. XXX (endise nimega XXX) ei ole edastanud nimetatud dokumente. Vaatamata pankrotihalduri korduvatele nõudmistele ei ole XXX (endise nimega XXX) XXX OÜ raamatupidamise dokumente pankrotihaldurile üle andnud.

XXX (endise nimega XXX) poolt XXX OÜ raamatupidamise dokumentide varjamise tagajärjel on XXX OÜ pankrotihalduril ning tsiviilasja nr XXX menetleval Pärnu Maakohtul olnud oluliselt raskendanud ülevaate saamine XXX OÜ varalisest seisundist. **Seega pani XXX (endise nimega XXX) toime teadvalt raamatupidamisdokumentide varjamise ning raamatupidamise korraldamise nõuete teadva rikkumise, kui sellega on oluliselt raskendatud ülevaate saamine raamatupidamiskohustuslase varalisest seisundist ning kui kohus on välja kuulutanud raamatupidamiskohustuslase pankroti, s.t KarS § 381¹ lg 2 järgi kvalifitseeritava kuriteo.**

Kohtueelse menetluse käigus on kindlaks tehtud, et kahtlustatav pani küll ülalnimetatud kuriteod toime, kuid samas on kriminaalasjas ilmnenu asjaolusid, millest tulenevalt on kahtlustatava süü väike ja avalik menetlushuvi tema karistamiseks puudub.

KarS § 381¹ lg 2 järgi kvalifitseeritava kuriteo (raamatupidamise kohustuse rikkumine) näol on tegemist teise astme kuriteoga, mille eest karistusseadustik näeb ette rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistuse.

KarS § 384 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo (maksejõuetuse põhjustamine) näol on tegemist teise astme kuriteoga, mille eest karistusseadustik näeb ette rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistuse.

KrMS § 202 lg 1, 7 kohaselt kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, siis juhul, kui selles kriminaalmenetluses kahtlustatava või süüdistatava isiku süü ei ole suur ning puudub avalik menetlushuvi kriminaalmenetluse jätkamiseks, võib prokuratuur kriminaalmenetluse lõpetada ja määrata isikule KrMS § 202 lg 2 sätestatud kohustused.

Arvestades seadusandja poolt ettenähtud võimalust karistada eelpool nimetatud, s.o KarS § 384 lg 1 ja KarS § 381¹ lg 2 järgi kvalifitseeritava kuriteo toime pannud füüsilist isikut rahalise karistusega ning vangistuse osas vastavalt kuni kolme aastase vangistusega, võib sellest järeldada seadusandja seisukohta, et tegemist on kuriteoga, mille toimepanemisel isiku süü ei ole suur. Lähtudes kriminaalmenetluse seadustiku rakendamise praktikas omaks võetud printsiipidest võetakse süü suuruse hindamisel aluseks KarS-is toodud põhimõtted. Teisisõnu arvestatakse isiku panust kuriteo toimepanemisel, tahtluse või ettevaatamatuse astet, tekitatud kahju liiki ja suurust, isiku vanust ja arusaamisvõimet ning seadusandja poolt sätestatud sanktsiooniraami. XXX süüd raskendavaid ega ka kergendavaid asjaolusid pole menetluse käigus tuvastatud.

Kahtlustatav on temale etteheidetavad kuriteod, so maksejõuetuse põhjustamise pannud toime ajavahemikul 23.08.2018 kuni 29.05.2020 ja raamatupidamise kohustuse rikkumise 25.03.2021. Seega käesolevaks ajaks on kahtlustuses kirjeldatud kuritegude toimepanemisest möödunud enam kui 5 ja 4 aastat. Kahtlustatava näol on tegemist isikuga, kes ei ole varem õigusrikkumisi toime pannud. Etteheidetavate tegude toimepanemisest nüüdseks möödunud aja jooksul ei ole tal samuti õiguserikkumisi olnud. Arvestades kahtlustatava tegu ja isikut puudub alus arvata, et ta paneks edaspidi kuritegusid toime.

Kuritegu, mille toimepanemises XXX tulenevalt menetluse käigus kogutud tõenditest põhjendatult kahtlustatakse, võib pidada väikese süüga kuriteoks. Süü suurus on hinnatav seadusandja poolt sätestatud karistusliikide ja määrade alusel, millega XXX oleks süüdimõistmisel võimalik karistada. Tegu, mille toimepanemises XXX kahtlustatakse, on karistatav rahalise karistuse või kuni kolme aastase vangistusega. Arvestades seadusandja seisukohta, et isikut on võimalik karistada rahalise karistusega ja asjaolu, et vangistuse kohaldamisel saaks selle pikkus olla maksimaalselt kolm aastat, on võimalik sellest järeldada seadusandja seisukohta, et tegemist on väikese süüga kuriteoga. Rahalise karistuse kohaldamise võimalus ja suhteliselt madal vangistuse maksimummäär võrrelduna enamiku teiste kuritegudega, viitab sellele, et seadusandja hinnangul ei ole sellise teo toimepanija rikkunud kaalukat kaitset vajavaid ühiskondlikke norme ning tema süü sellist tegu toime pannes võrrelduna kuritegudega, mille eest on ette nähtud raskemad karistused, on väike.

Eelnevalt on sedastatud, et XXX süüd KarS § 384 ja KarS § 381¹ lg 2 tunnustele vastava kuriteo toimepanemisel võib pidada väikeseks. Kuritegude puhul, millede osas on tuvastatud, et teo toimepannud isiku süü ei ole suur, on võimalik üldjuhul möönda, et puudub avalik menetlushuvi selle isiku süüdimõistmiseks ja karistamiseks kriminaalkorras. XXX ei ole kriminaalkorras karistatud ning kriminaalmenetlusregistri andmete kohaselt ei ole tema suhtes menetluses ka ühtegi uut kriminaalmenetlust. Nimetatu võimaldab järeldada, et XXX on isik, kes suudab elada õiguskuulekalt ning kelle puhul ei ole vajalik kriminaalkaristuse eripreventiivne mõjutus hoidmaks ära tema poolt uute kuritegude toimepanemist.

Pealegi kohtuliku kompromissi sõlmimisega Harju Maakohtu menetluses olevas tsiviilasjas nr XXX (XXX OÜ (pankrotis) pankrotihaldur XXX hagi XXX ja XXX vastu kahju hüvitamise nõudes) on XXX saavutanud võlausaldajatega õigusrahu nende sobivatel tingimustel ja on kompromissisumma 20 000 euro tasumisega hüvitanud osaliselt võlausaldajatele kuriteoga tekitatud kahju.

Kuna eelnevalt väljatoodud põhjustel on võimalik asuda seisukohale, et XXX süü ei ole suur ning puudub avalik menetlushuvi tema osas kriminaalmenetluse jätkamiseks, esinevad tema suhtes alused kriminaalmenetluse lõpetamiseks.

Eeltoodu alusel ja juhindudes KrMS §-dest 202 lg 1, lg 2 ja lg 7 ja 206 abiprokurör määras:

Lõpetada kriminaalasjas nr 21730000042 menetlus XXX suhtes.

1. Määratud kohustuse liik ja tähtaeg: XXX kohustub:

1.1 Tasuma riigituludesse **3000 eurot** hiljemalt **15.09.2025**.

2. Tõkendi tühistamine: puudub

3. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: puuduvad

5. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad

6. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata saata kuriteoteate esitajale XXX OÜ (pankrotis) pankrorihaldur XXX, kahtlustatavale XXX, tema lepingulisele kaitsjale vandeadvokaat Indrek Leppikule ja kannatanutele: XXX, SA XXX, XXX, XXX OÜ, XXX kaudu, AS XXX, XXX ja XXX.

7. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul Põhja Ringkonnaprokuratuuris aadressil Lubja 4, Tallinn.

8. Kannatanul on õigus KrMS § 207 lõike 3 alusel esitada kaebus Riigiprokuratuurile põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul.

(allkirjastatud digitaalselt)

Helen Kiviloo

abiprokurör

XXX kinnitusel on ta kriminaalmenetluse lõpetamise ja määratud kohustusega nõus ning on määruse ja kohustuse täitmiseks vajalikud andmed kätte saanud. Kui isik, kelle suhtes on kriminaalmenetlus KrMS § 202 lg 1, 2 kohaselt lõpetatud, ei täida talle pandud kohustusi, uuendab prokuratuur kriminaalmenetluse KrMS § 202 lg 6 alusel ja saadab kriminaalasja kohtusse.

(allkirjastatud digitaalselt)

XXX

kahtlustatav

(allkirjastatud digitaalselt)

Indrek Leppik

kaitsja